No. 13.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1846.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 28 JULIJ.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen *f* 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Eenige onzer lezers hebben ons in bedenking gegeven, of de letter van het hoofd der Courant niet te groot was in verhouding tot het formaat? De aanmerking is juist. Wij nemen daarom van heden eene kleiner letter.

AMSTERDAM, 27 Julij.

Werpen wij een' oogopslag op Frankrijk. Ook wat daar omgaat, kan ons ter onderrigting strekken.

Vondel zegt, dat de wereld een schouwtooneel is. Het denkbeeld is volkomen juist. Nogthans men kan er met niet minder waarheid bijvoegen, dat het schouwtooneel der wereld rijk is in lessen.

Onder dat opzigt is vooral merkwaardig de natie, welke gewoon is zich »de groote" te noemen. Deze benaming is minstens reeds daardoor verdiend, dat hare proefnemingen, onverschillig ten goede of ten kwade, op eene groote schaal worden aangelegd. De resultaten kunnen eveneens niet anders zijn dan groot, en de lessen, daaruit voortvloeijende, allergewigtigst.

Bepalen wij ons tot hetgene wij daar tegenwoordig zien. Een terugblik op het verledene zoude ons, wel is waar, doen opklimmen tot de oorzaken; maar het zoude ons te ver voeren. Wij mogen niet uit het oog verliezen, dat een dagblad geen boek is.

Frankrijk levert ons op dit oogenblik een bedrijvig schouwspel. De ontbondene Kamer heeft al de aspirant-gedeputeerden van het gansche rijk in beweging gebragt. Het regent circulaires van allerlei aard, van allerlei gehalte, berekend om op de gemoederen te werken, meestal rijk in woorden, en arm in denkbeelden. De pers zet reeds gedurende verscheidene weken onophoudelijk en onvermoeid eenen vinnigen en pijnlijken strijd voort, die zoo scherp is aangezet, dat men voor eene geweldddadige uitbarsting zoude dienen te vreezen, als het niet blijkbaar ware, dat bijna de gansche natie, achter dat krijgszuchtig rumoer, genoegzaam onverschillig zit toe te kijken.

Het ministerie Guizot, gevormd en bestendigd door de vorige wetgeving, heeft in zijn meer dan vijfjarig bestaan gelegenheid gevonden om zich vrienden te vormen; maar tevens ook vijanden, omdat het reeds al te lang heeft geregeerd naar den zin van hen, die op hunne beurt meenen aanspraak te kunnen maken op eene portefeuille. De strijd, dien wij derhalve zien voeren, heeft geen ander doel, dan de ministerieële kussens. — Guizot, het hoofd der behoudende partij, die vooral zijnen zetel wil behouden; Thiers, de leider der oppositie, de man van den vooruitgang, die er op gezet is, zoo ver vooruit te gaan, dat hij op nieuw een ministerie bemagtigt; ziedaar wat ten grondslag ligt van den oorlog onder de Fransche officieële bevolking. Het is niets meer dan een strijd van personen. Aan beginselen wordt niet het minste gedacht, dan alleen door de Katholijke partij, welke nog slechts in hare wording is.

Want men verbeelde zich niet, dat de heer Thiers in de politiek een ander gewigt zal bezigen, dan de heer Guizot. Als gene aan dezen mogt opvolgen in het ministerie, dan zou de gedragslijn van Guizot letterlijk worden voortgezet, zonder daaraan eene jota te veranderen.

De heer Thiers vertegenwoordigt geen denkbeeld. Hij is, als minister, altijd geweest en zal altijd blijven, wat ieder minister onder de hand van Lodewijk Philips sinds 1830 was, de gedienstige uitvoerder van zijnen wil. Wij gelooven niet, dat de Julij-Koning een' gedienstiger minister gehad heeft dan Thiers. Hij alleen heeft het op zich durven nemen, de revolutie niet slechts te breidelen; maar te doen terug gaan in sommige punten, verder dan zij onder de restauratie bestonden.

Men noemt Guizot den minister des vredes, en men wil daardoor te kennen geven, dat Thiers de man des oorlogs is. Het is louter praat. Thiers heeft zich in 1840 laten verleiden tot eene oorlogsparade. Hij meende zich daardoor populair te maken bij het volk, en aan te bevelen bij den Hertog van Orleans, die behoefte had aan dezelfde populariteit. Dan de heer Thiers, is eenvoudig dupe geweest. Men heeft hem laten uitspatten in geldverspillingen, om het gedeeltelijk verwaarloosd, gedeeltelijk in Algerië gesmolten leger, op eenen goeden voet terug te brengen. Toen dat bereikt was, liet men hem vallen. De populariteit van den oorlog bij de massa's viel ten deel aan den overleden Hertog van Orleans, en de *bourgeoisie*, die in Frankrijk regeert, vatte, hoezeer ten onregte, vrees op tegen den heer Thiers, als of hij de held ware, die ieder oogenblik het zwaard uit de schede zoude trekken, onaangezien hare belangen van handel en nijverheid, welke alleen bij vrede kunnen bloeijen. Men had alzoo een dubbel doel bereikt. De monarchie had hare gefnuikte populariteit herwonnen, en de invloed van den heer Thiers, die een *brouillon* is, als hij geene portefeuille bezit, voor eenen geruimen tijd verijdeld.

Dan genoeg. De heer Thiers wil niets dan magt. Aan het overige is hem weinig gelegen. Het is dus duidelijk, dat het verschil tusschen Guizot en Thiers nominaal is omtrent al datgene, wat de officieële Fransche wereld verdeelt, in beweging brengt, en alle kwade passiën doet opruijen. Alles wordt dus op het spel gezet, om de vraag te beslissen, of Guizot of Thiers zijnen naam zal zetten onder de wetten, welke het vernuft van Frankrijks koning beraamt en doordrijft.

Moet daarbij de natie niet onverschillig blijven? Vruchteloos wordt alles aangewend, om de driften teugelloos op te winden. Ministerieëlen en opposanten mogen daartoe geen enkel middel ongebezigd laten; de storm, welke over de bevolking heen woedt, beroert zelfs niet hare oppervlakte, en laat geen ander blijk van zijne werking, dan eene kalmte, welke uit is op winstbejag.

De betrokkene kiezers maken de gelegenheid ten nutte, om van hunne kandidaten, niet eene gedragslijn, maar die materieële voordeelen te bedingen, welke zij voor zich zelven, voor hunne kinderen, voor hunne betrekkingen, voor hunne stad, of dorp, of gehucht, denken te kunnen koopen tegen den prijs van hunne stem. De verkiezingen zijn eene speculatie geworden, die men zich wederzijds ten schande maakt, maar niettemin wederzijds onbedwongen pleegt. Frankrijk is herschapen in een stemhandel. En dit is het eenige middel, dat het beschaafdste en geleerdste en aanzienlijkste van wat Frankrijk bevat, heeft weten uit te vinden, om de kiezers te noodzaken, deel te nemen in den strijd, op te komen in de kies-collegiën en eene stem uit te brengen op den man, die de toekomst van Frankrijk en gevolgelijk van de wereld zal bepalen.

Hoe arm is dat alles en hoe klein! Waar is hier de groote natie? Waar is hier dat edelmoedig volk, dat dikwerf, wel is waar misleid, maar toch bewonderenswaardig, als één man opstond om zijne vrijheid, die het geschonden meende, met eigen bloed te koopen, en nu geen stap wil verzetten, om die met bloed bezegelde vrijheid te ontwikkelen of te behouden? Het is ver te zoeken. De leiders van Frankrijk hebben het ontzedelijkt, zij hebben den leeuw gebreideld met hem uit te hongeren, niet door roem, niet door grootheid, maar door de koude vorderingen van het eigenbelang, die elk edel gevoel verdooven en de massa's werpen op den weg der slaafsche onderdanigheid.

Ziedaar wat het liberalismus in Frankrijk bewerkt heeft. In een volgend nommer zullen wij zien wat de Katholijken gedaan hebben.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 27 Julij.

Het »*Handelsblad*" van den 27sten Julij (tweede editie) zegt op stelligen toon dat »de voor eenige dagen in Rome overleden prins Hendrik van Pruissen niet, zoo als men hier en daar geloofde, tot de Roomsch-Katholijke Godsdienst was overgegaan." Dit berigt door het »*Handelsblad*" op zoo stelligen toon en met zoo veel zelfvertrouwen gegeven, is bevreemdend, wanneer men bedenkt, dat de overgang van prins Hendrik van Pruissen tot de katholijke Godsdienst door geene enkele andere Courant, welke wij onder de oogen hebben gehad, *ontkend* is geworden. Wel insinueren de *Augsb.* en de *Kölln. Zeitung* de ontkentenis van dien overgang: zij durven haar echter niet bevestigen. Wat mag het »*Handelsblad*" wel bewogen hebben, het feit zoo *volstrekt* te loochenen?

Laatstleden vrijdag avond even acht ure is Z. M. de Koning per stoomjagt de Leeuw van zijne reis naar Vriesland, Groningen en Overijssel alhier aangekomen, en heeft onmiddellijk per extra spoortrein de terugreis naar de residentie voortgezet.

ASSENDELFT, 26 Julij. Heden middag ten een ure barstte een vreesselijk onweder los boven Krommenie en omstreken, dat uit het westen naar het oosten was gedreven. Al spoedig sloeg de bliksem in den hooiberg van zekeren Simon Wagenmeester, ten gevolge waarvan de geheele berg en de achterhelft van het nette woonhuis gansch en al vernield is geworden. Den hemel zij dank, dat, wat Krommenie betreft, de woede der elementen zich tot dit offer bepaald heeft. Was de bliksem in de bergplaats van een onzer werkbazen, waarin altijd een groote hoeveelheid zeildoek, hennip en soortgelijke brandstof voorhanden is, geslagen, dan had de schade onberekenbaar kunnen zijn. De weversbazen toch verschaffen voortdurend, zelfs in den winter, levensonderhoud aan de bevolking van Krommenie, Assendelft en verdere omliggende plaatsen. De hemel echter heeft ons voor dat onheil behoed. Maar ook zij openlijk de hulde onzer dankbaarheid gebragt aan allen, die tot het brandspuitwezen behooren, en al zeer spoedig van alle kanten tot hulp aansnelden. — Weinig daarna vernam men, dat waarschijnlijk ter zelfde tijd door den bliksem getroffen was de boerenwoning van Willem Schaaper. Huis en stal waren in weinige oogenblikken in de asch gelegd. Afgelegen midden in het weiland, konden de brandspuiten niet zoo spoedig toeschieten, dat er hier nog aan eenige redding te denken viel. Het is nog niet bekend, of eene der beide vernielde woningen tegen brandschade was verzekerd.

'sHERTOGENBOSCH, 24 Julij. Gisteren morgen hebben er naar wij vernemen eenige ongeregeldheden op de markt alhier plaats gehad.

Zoo wij wel onderrigt zijn zouden dezelve ontstaan zijn door dat sommige bakkers, opkoopers, en dergelijke er als een monopolie van schijnen te maken om granen en andere levensmiddelen duur te houden. Eene vrouw, verdacht van medepligtigheid aan dergelijke zamenspanning

zou dien ten gevolge op staanden voet gearresteerd en in verzekerde bewaring gehouden zijn.

De broodzetting, die velen, niettegenstaande den reeds hoogen prijs, nog hooger zouden hebben willen opvoeren, is niet verhoogd.

De stedelijke regering neemt, naar wij vernemen, strenge maatregelen om dezen bedriegelijken handel te keer te gaan en aldus de, tegen de hooge prijzen der levensmiddelen, morrende volksklasse te bevredigen.

Weldra, vertrouwen wij dan, dat ook in onze stad zoowel als in Breda, Tilburg, ja in bijna alle steden van Holland en Belgie, de levensmiddelen tegen eenen geringen prijs verkocht zullen kunnen worden, steeds blijvende bij onze vorige berigten omtrent den oogst, dat dezelve misschien wel iets, doch dan slechts zeer weinig te wenschen overig laat.

Wij hopen tevens ook dat diegenen, waarbij een regtvaardig gemoed zoo weinig afdoet, dat zij, ten koste eener reeds lang kwijnende volksklasse, er hun werk van maken om valsche berigten omtrent den oogst te verspreiden, om slechts op winstbejag uit te zijn, en het egoïsmus overal den voorrang te geven, zich aan velen spiegelen en de straf eens overwegen, waarmede de wetgever hen heeft bedreigd, die zich aan dergelijke schanddaden pligtig maken.

Ten einde ieder in de gelegenheid te stellen deze straf te kennen, laten wij hier woordelijk het artikel volgen, waarmede deze feiten bedreigd worden.

Art. 419 *Wetboek van Strafregt.*

Al wie door het opzettelijk uitstrooijen van valsche of lasterlijke geruchten, door meer te bieden, dan de verkoopers zelve vorderden, door vereenigingen, verbindingen of zamenspanningen van de voornaamste inhebbers van dezelfde waar of koopmanschap, ten einde dezelve op zekeren prijs te houden, of wel door eenigerhande bedriegelijke wegen of middelen, het stijgen of vallen der waren of koopmanschappen of openbare papieren en effecten, boven of beneden den prijs, waarop de natuurlijke en vrije mededinging van den koophandel dezelve gebragt zou hebben, bewerkt of veroorzaakt heeft, zal gestraft worden met eene gevangenzetting van ten minste éene maand, en ten hoogste één jaar, en eene geldboete van vijf honderd tot tien duizend franken. De schuldigen zullen bovendien bij het vonnis, voor ten minste twee, en ten hoogste vijf jaren onder het toezigt van de hooge policie gesteld mogen worden.

'sHERTOGENBOSCH, 25 Julij. Gisteren is alhier door de directie der genie in het openbaar aanbesteed:

1e. Het herstellen van stormschaden, aan de aardewerken der vesting; aangenomen door den heer Kauffman, aannemer te dezer stede, voor 1560 gulden.

2e. Het doen van voorzieningen aan het hoofddak van het groot-arsenaal, met het stellen van een bliksemafleider op hetzelve; aangenomen door de heeren van Maren en Santegoeds voor eene som van 1840 gulden.

— De verjaardag van Z. K. H. Prins Alexander der Nederlanden, beschermheer der handboogschutterij de *Unie* alhier, zal door vermelde societeit op zondag, 2 Augustus, luistervol gevierd geworden door het losbranden van geschut, het uitsteken der vlaggen, het illumineeren van het gebouw der societeit en het afsteken van schoon vuurwerk.

Daarenboven wordt door de societeit de *Unie* aan de zes alhier gevestigde handboogschutterijen en derzelver honoraire schutterleden van Oirschot en Vught, eene zilveren eereprijs in concurrentie uitgeloofd.

BATAVIA, 26 Mei. Nadat reeds in de vorige maand de schepen *Waterloo* en *Hugo Grotius* ten dienste der expeditie naar Balie waren gehuurd, wilde de regering nog wachten op de *Flevo.*, *Europa* en *Middelburg*; daar deze schepen echter niet arriveerden, besloot men in de vorige week, om de expeditie zonder deze bodems te doen doorgaan en daartoe te huren de schepen *Koophandel*, *Louisa*, *Johanna Maria* en de te Sourabaya liggende *Koning Willem* II. De expeditie bestaat uit 2000 man en eene batterij; 1400 man en de batterij, welke van hier gezonden worden, zijn gisteren ingescheept. De *Hugo Grotius*, *Johanna Maria* en *Waterloo*, nemen de troepen aan boord; de *Koophandel* zal tot proviandschip dienen, en de *Louisa* zal de batterij overbrengen; de schepen vertrekken heden onder geleide van een schoener naar Sourabaya, waar de *Koning Willem* II, het fregat *Ceres*, eenige schoeners en een paar stoombooten zich aan dezelve zullen aansluiten. De geheele expeditie staat onder bevel van den luit. kol. Bakker. Men zegt ook, dat Z. Exc. de gouverneur generaal zich naar Sourabaya zal begeven, ten einde meer in de nabijheid te zijn.

Nopens het resultaat der expeditie zijn de meeningen zeer verschillend. Sommigen vreezen, dat de Balinezen in het gebergte terug zullen trekken en de onzen zich zullen laten aftobben, daar zij genoeg tijd hebben gehad, om zich sedert de aankondiging der expeditie te versterken en aan de Engelschen gelegenheid is gelaten om hen van wapenen te voorzien. Anderen daarentegen zijn van meening, dat het bij eene demonstratie blijven zal en de Balinezen spoedig zullen toegeven. Dit echter is zeker, dat het dralen met het ten uitvoer leggen der expeditie, hetwelk het gevolg is geweest van het gebrek aan schepen, uit Europa tot het overbrengen der troepen, en een mogelijke ongunstige uitslag, een zeer nadeeligen invloed op de indische bevolking kan hebben.

(N. R. C)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Aan eenen particulieren brief, ons heden goedgunstig ter inzage gegeven, ontleenen wij het volgende:

PARIJS, 23 Julij. Die op de plaats zelve geen getuige is van den toestand der geesten en dezen niet naauwkeurig waarneemt, zou noodwendig moeten verstellen, dat de aannadering van den eersten Augustusdag, den dag, waarop de werkzaamheden der kiezersvergaderingen eigenlijk een aanvang nemen, geheel Parijs van ongeduld moest doen tintelen en schier in vuur en vlam zetten. Men moet echter hier zijn, om er zich een denkbeeld van te kunnen maken, met welk een koel schouderophalen, met welk eene doffe onverschilligheid de dag, waarop de kiezers de volks-souvereiniteit zullen doen blijken, te gemoet wordt gezien. Het slechts met een enkel woord aangeduide voornemen van er over te willen spreken, maakt reeds, dat uw bezoeker u bijna den rug toekeert; die de voorbereidende vergaderingen der kiescollegiën bijwonen, zijn alleen dezulken, die op dat uur van den dag niets beters te doen weten; en die de onbezonnenheid heeft in zijn gesprek naar de tegenwoordige hoofd-artikelen van eene onzer Couranten te verwijzen, wordt aangekeken, alsof hij uit eene andere wereld komt! Men moet dan ook niet van gewoon deeg zijn, en wel een heel bijzonder digestief-vermogen bezitten, om dien taaijen kost te kunnen verorberen! Veertien dagen, wat zeg ik? een maand nu reeds lang, alle dagen hetzelfde geregt, den eenen dag op eenen platten schotel, den volgenden in eene schaal met deksel, den derden op een plateau, den daaropvolgenden dag weêr op eene andere manier voorgediend: — den eersten dag versch, den volgenden opgewarmd, den derden weêr opgewarmd, den vierden alweêr van voren af aan opgewarmd — inderdaad, niet waar? dat is wat erg voor menschen van onzen tijd! Is dan alle vindingrijkheid van geest, alle levendigheid van ons verbannen? Weten die muffe knapen ons dan niets anders voor te dreunen, dan dat of M. Guizot, of M. Thiers een groot man is, al naar dat men den eersten op het kussen wil behouden, of Thiers er op wil brengen? Want daarover loopt de gansche polemiek, waarmeê men ons nu reeds eene maand verveeld heeft! Het is intusschen een regt treurig verschijnsel! Zoo lang hebben baatzucht en mercantilisme het hart zamengeschroefd, dat alle edele aandoeningen, alle politische regtschapenheid, alle verknochtheid aan onze heiligste pligten als mensch en burger, daaruit ten eenenmale verdwenen zijn. O, gave God, dat nog eens de dag aanbrak, waarop het bezielend vuur van een waar en edel beginsel de ontaarde gemoederen louterde, en hen ophief tot het besef der verpligting van niet *voor zich*, maar *voor het heil des lands* zijne krachten als burger te moeten aanwenden! Gave God, dat de zoo wel begrepen en zoo meesterlijk ontwikkelde leer der vrijheid, gelijk het Dagblad *l'Univers* die verkondigt, spoedig vele volgelingen kreeg! Van hooger, van godsdienstig leven zou weêr de halfverdoofde maatschappij doortrokken worden, en elks afzonderlijke werkzaamheid zou zich weêr een verhevener doel kiezen, dan het den mensch onwaardig en vernederend eigenbelang!

Een koninklijke ordonnantie, uitgevaardigd ten gevolge van het verslag des Ministers van het openbaar onderwijs, behelst de toestemming van Z. M. tot het oprigten te Parijs van een Katholijk Armeniaansch collegie onder de benaming van Armeniaansch Collegie van Samuel Moorat, en zulks door de zorg en ten koste van de Armeniaansche Academie der Makitaristen te Venetië. Dit collegie is onder de bijzondere bescherming van het Fransch Gouvernement geplaatst. Deszelfs inrigting is als die van een etablissement tot algemeen nut voor vreemdelingen, en behoudt zijne algeheele vrijheid, voor zooveel het onderwijs, de tucht en het beheer betreft. Geene leerlingen zullen er worden toegelaten, dan die van Amerikaansche ouders geboren zijn, en door den overste der Mekitaristen van venetië of zijnen gevolmagtigde daartoe zijn aangewezen. Opperbestuur, beheer en toevoorzigt over geheel het etablissement worden door eenen afgevaardigden van den overste der Makitaristen te Venetië waargenomen. Die gedelegeerde neemt den titel aan van Directeur van het Armeniaansch Collegie van Samuel Moorat.

Twee Armeniërs van Constantinopel zijn reeds te Parijs aangekomen, ten einde aan bovengenoemd Collegie de betrekking van professoren te vervullen.

— De Maarschalk Bugeaud is te Cette aangekomen, vanwaar hij zich naar Excident heeft moeten begeven. Hij zal slechts zeer korten tijd in Frankrijk vertoeven, daar hij terstond na afloop der verkiezingen naar Algerië moet terugkeeren.

MADRID, 19 Julij. Men zegt, dat de Infant Don Henri afziet van alle aanspraak op de hand van Koningin Isabella

Ook wil men weten, dat de absolutistische partij levendig deel aan de verkiezingen zal nemen, en dat zij alvorens dezelve plaats hebbe, een manifest zal uitvaardigen, waarin het vraagstuk van het huwelijk der Koningin zal behandeld worden. *(Heraldo.)*

LISSABON, 12 Julij. Uit hoofde van de altijd tegenstrijdige berigten in de dagbladen van het schier-eiland is het uiterst moeijelijk, zich een juist denkbeeld te vormen van den waren toestand des lands. Echter is het zeker, dat de zoogenaamde Miguellistische opstand volstrekt geen ernstige uitbreiding heeft erlangd, en dat de hulp van eenige troepen voldoende is geweest om de voornaamste zamenrottingen der landlieden in de aan Spanje grenzende provincien uiteen te drijven; doch de revolutionnaire beweging kon welligt eene houding aannemen, die voor het ministerie meer en meer verontrustend kon zijn.

De stad Coimbra, welker junta tot heden toe onafhankelijk van het gouvernement handelt, heeft eene geheel vijandige houding aangenomen. De bevolking dier stad schoolde zamen en heeft gedreigd, den nieuwen gouverneur den heer Tonseca Magalhaës, wien het ministerie derwaarts gezonden had om aan dien staat van zaken een einde te maken, het leven te zullen benemen.

De brieven uit Lissabon over Spanje ontvangen, gaan tot den 14 Julij. Zij bevestigen de tijding, dat de Miguellistische benden overal verstrooid zijn en voegen er bij, dat de volksmenigte aan de troepen der koningin een krachtigen bijstand hebben geboden, welke des te meer opvallend was, daar de opstandelingen in de dweepzucht der landlieden een magtigen steun hoopten te vinden.

Men gelooft, dat er eene wijziging in het ministerie zal plaats hebben ten gevolge van eene tweespalt, die tusschen twee leden van het kabinet is ontstaan. De niettemin zal de Hertog van Palmella voorzitter van den ministerraad blijven. Hij zal zich met het portefeuille van buitenlandsche zaken belasten en dat van financiën aan den heer Avila afstaan. Het beheer van oorlog zal de heer Sa da Bandeira en de heer Aguiar, dat van binnenlandsche zaken op zich nemen.

CONSTANTINOPEL, 8 Julij. In 1846 heeft het Russisch gouvernement de paters Capucijnen brutaal uit Georgië verbannen, terwijl de kerken berooid en de goederen verbrand werden, welke de Turken zelfs hadden geëerbiedigd. Intusschen God heeft niet toegelaten, dat hun werk zoude worden gestaakt. De liberaliteit der Turken dient tot *correctief* van de barbaarschheid der Russen. Vroeger was in Georgië op Turkschen grond slechts eene zending; nu zijn er drie, juist ten gevolge van de onverdraagzaamheid der Russen.

Eene andere missie van Capuccijnen in Oursa, het oude Edesse, op de grenzen van Syrië, draagt rijke vruchten. Een groot aantal van Armenianen, en niet vereenigde Syriërs, heeft van de scheuring afgezien, om tot de eenheid terug te keeren. Twee Jacobieter bisschoppen hebben hunnen intrek genomen bij de paters, om zich met de kerk te verzoenen.

De Amerikaansche niet vereenigde bisschop heeft daarover zijn beklag gemaakt bij Osman pacha, die de twee bekeerde bisschoppen heeft willen hooren. Zij werden voor zijnen regterstoel gebragt, hij ondervroeg hen, hoorde hunne redenen aan, en gaf dit in den mond van een Muselman zoo merkwaardig antwoord: »Waarover beklaagt gij u?" zeide hij tot de Armenianen. »Al die mannen zijn Katholijk geworden, zij houden niet op onderdanen van den sultan te zijn en hem te gehoorzamen; ik heb met die zaak niets te maken. *Ieder is hier beneden meester van zijne ziel.*" Vervolgens liet hij de twee bisschoppen terug brengen naar het klooster op hunne rijk opgetoomde paarden.

ENGELAND.

LONDEN, 23 Julij.

Eergisteren heeft lord George Bentinck aan de Kamer der Gemeenten bekend gemaakt, dat hij het volgend amendement zal voordragen aangaande de suikerkwestie. »In den tegenwoordigen toestand der suiker-cultuur, in de Britsche bezittingen in Oost- en West-Indië, is de voorgestelde vermindering van inkomende regten op vreemde door slaven bewerkte suiker, onbillijk en tevens onstaatkundig, als kunnende strekken, om den voortgang der productie te belemmeren van hetgeen door de vrije Engelschen bewerkt wordt, en te gelijk om een nieuwen krachtigen prikkel tot den slavenhandel te zijn." Dit amendement is gisteren in eene talrijke vergadering van bescherming-gezinde leden opgemaakt, waarbij lord Stanley en andere hoofden der partij tegenwoordig waren.

— Het plan, hetwelk Lord John Russell heeft voorgesteld ter herziening van de wet op de suiker komt hoofdzakelijk hierop neder: 1e. de regten op de suiker aan de stemming van het parlement te onttrekken; 2e. terstond de verbodsregten op te heffen, die op de door slaven bewerkte suiker drukken; 3e. de differentiële regten op suiker van vreemden oorsprong te rekenen van Julij 1846, trapswijze te verminderen zoodanig, dat zij den 5 Julij 1851 niet meer dan 15 sh. 6 d. zullen bedragen; 4e. die regten op

... vast te stellen voor de volgende jaren na 1851, behoudens eene nadere beslissing van het parlement.

Ten einde die Engelsche kolonisten schadeloos te stellen, welke door die vermindering der beschermende regten in hunne wezenlijkste belangen zijn aangetast, daar de vermindering bijna met een vrijdom van regten gelijk staat, vroeg lord Russell, dat het den kolonisten mogt zijn vrijgelaten, om onmiddellijk te Sierra-Leone vrije negers aan te werven, onder voorwaarde, dat de overeenkomst slechts één dienstjaar inhield; hij stelde eene vermindering van inkomende regten voor op sterke dranken, die uit de koloniën in Engeland worden ingevoerd, alsmede de afschaffing van differentiële regten op de Engelsche kolonien vastgesteld, en vond het raadzaam, dat de koningin gemagtigd werd om aan de kolonisten, indien zij het goeddacht en binnen de bepalingen, die zij zou vaststellen, den vrijen handel toe te staan.

Dit laatste gedeelte der herziening is als eene opoffering voorgedragen, welke voor de beginselen eener distributive regtvaardigheid dringend gevorderd werd.

De Heer Goulburn, oud-minister, heeft zijn voornemen te kennen gegeven om het plan van lord Russell en minste in onderscheidene gedeelten te bestrijden en lord Bentinck heeft zich tegen het geheele voorstel verklaard. Men heeft na eene korte woordenwisseling besloten, hetzelve in overweging te nemen.

De berigten uit de Vereenigde Staten loopen tot den 2 Julij. Het dagblad van Philadelphia, hetwelk doorgaans goed onderrigt is, vermeldt, dat de President aan het congres eene boodschap zou indienen, ten einde de afgifte van kapers-brieven aan te bevelen. Dit besluit zou door het Amerikaansch kabinet genomen zijn, ten gevolge eener depeche van den gezant te Rio-Janeiro, het berigt inhoudende, dat een aantal kapers, onder Mexikaansche vlag op de kusten van Brazilië waren gezien. Verschillende dagbladen verzekeren, dat vele missionarissen tot de orde der Jesuiten behoorende zich naar Mexico zullen begeven om, in naam van het bestuur van Amerika, over den vrede te onderhandelen.

De heer Buchanan, secretaris van staat, heeft zich laten overhalen om tot het einde der zitting van het congres in het kabinet te blijven.

De kamer der afgevaardigden heeft nog niet over het tarief gestemd; echter is het waarschijnlijk dat de eerstvolgende post het berigt van de stemming over dit belangrijk vraagstuk zal aanbrengen.

De revolutionaire bewegingen duren in Mexico voort. De toestand van Paredes wordt hoe langer hoe moeijelijker. Santa Anna is te Jalisca uitgeroepen.

De Amerikaansche dagbladen behelzen geene latere berigten aangaande het oorlogs-tooneel in Mexico. Zij bevestigen slechts het innemen van Reynoso door de Amerikaansche troepen. Die stad heeft zich zonder slag of stoot overgegeven.

— Het *Journal des Débats* neemt uit de *Singapore free Press.* het volgende over: In de nabijheid van Banca, een der Moluksche eilanden, is een Deensche Schooner van 16 stukken overvallen en bemagtigd door eene flottilje, sterk veertig vaartuigen, elk bemand met zestig koppen. Nadat zij de schooner overweldigd en de manschappen om het leven hadden gebragt, maakten zij zich van alle voorwerpen van waarde meester en deden daarop het schip zinken. Vervolgens zetten zij op Banka voet aan wal. De zeeschuimers rukten als geweldenaars het eerste dorp het beste in, dat zich zonder weerstand op genade overgaf. Een gedeelte der bevolking werd ontzield; verscheidene mannen, vrouwen en kinderen gevangelijk medegevoerd. Het heldenfeit werd besloten met het dorp in brand te steken. Men wil dat de aanvoerder dezer woeste horde een Deen van geboorte is, die na uit de krijgsdienst te zijn weggejaagd, zich bij deze roovers heeft aangesloten, met de dochter van welker opperhoofd hij daarna in den echt is getreden. Heet op wraak omtrent het land, dat hem met schande overladen heeft, zijn het vooral zijne voormalige landgenooten, die hij voor de bejegening, hem wedervaren, wil doen boeten.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 25 Julij.

De Duitsche pers toont zich zeer ontevreden over de verklaring des Konings van Denemarken betrekkelijk de erfopvolging der hertogdommen Sleeswijk en Holstein. Zij ziet daarin eene beduidende inbreuk op de éénheid van Duitschland op deszelfs magt en toekomst. De *Kölln. Zeitung* bevat onder anderen een hevig artikel tegen Z. M. den Koning van Denemarken. Dit dagblad protesteert, uit naam der Duitsche nationaliteit tegen datgeen, hetwelk het de aanmatigingen van een vreemden vorst noemt, daar deze op eigen gezag eene aangelegenheid heeft durven beslissen, waarvan de uitspraak alleen door de bonds-vergadering kon geschieden. Deze zal dan ook in deze zaak moeten toonen of zij merkelijk nog eenig gezag heeft. Het Keulsche blad beweert dat Frankrijk van deze soort van *coup d'état* niet vreemd zou zijn, en brengt dit in verband met de reis, die den hertog Decazes onlangs naar Kopenhagen had ondernomen. Die veronderstelling wordt door de meeste dagbladen medegedeeld, ofschoon men daaraan niet zoo gaaf geloof kan hechten. Overigens schijnt de Duitsche bevolking van Sleeswijk en Holstein vast besloten te hebben, de Duitsche vaderlandsgezinden in deze zaak den gewapenden arm te leenen. Men heeft den 20 Julij te Nieuwer-Munster eene vergadering gehouden, welke door verscheidene duizende personen is bijgewoond, en waarin men zich heeft bezig gehouden met het opstellen van een adres, inhoudende een protest tegen de verklaring des konings van Denemarken. Dit adres zal aan de Staten der beide Hertogdommen, welke te Itzchoë vergaderen, worden aangeboden. Men ontkent in dat stuk den Koning alle regt van erf-opvolging in de hertogdommen, alwaar de mannelijke linie alleen tot het regt van opvolging geroepen is. Daarentegen heeft Z. M. aan de Staten bekend gemaakt, dat hij bij zijne eischen blijft volharden, en hun verboden, niet één adres betrekkelijk deze zaak te ontvangen, welke hij als bepaaldelijk besloten beschouwt.

— De Staats-Courant van Pruissen maak eene kabinets-orde openbaar dd. 18 Julij, waarbij de bank te Berlijn gemagtigd wordt tot eene uitgave van 10 millioen Thalers in banknoten aan toonder, en tot de daarstelling van bankactiën ten bedrage van 15 millioen Thalers.

— De Synode van Berlijn heeft in hare zitting van den 6 Julij zich bezig gehouden met de voorbereiding tot den geestelijken staat, na alvorens het rapport gehoord te hebben van de commissie, belast met het voorloopig onderzoek van deze kwestie. Dr. Sack, de maker van dat rapport, nam als een beginsel aan, dat de studenten in de godgeleerdheid dezelfde vrijheid, hetzelfde genot hunner onafhankelijkheid van denken moeten hebben, als de overige studenten der hooge scholen.

Hij verklaart zich derhalve tegen de tiranny der seminariën, maar wil, dat de professoren en inzonderheid de geestelijken, die bij de universiteiten geplaatst zijn, eenigen zedelijken invloed trachten te verkrijgen op de kandidaten in de godgeleerdheid, en dat men voor hen eene classe van herhaling instelle. Na levendige en langdurige debatten is de synode het niet eens kunnen worden, dan alleen over dit laatste voorstel, hetwelk met eene meerderheid van 48 tegen 22 stemmen is aangenomen. In den loop der discussie, heeft iemand gevraagd, of het niet de pligt was van de vertegenwoordigers der Evangelische kerk om zich naauwkeurig te overtuigen nietalleen van de geleerdheid der kandidaten, maar ook van hunne godsvrucht? Men heeft daarop geantwoord, dat zulk een onderzoek slechts zou uitwerken, dat de candidaten een godsdienstzin zouden huichelen, dien zij niet bezaten, gelijk zulks op de seminariën genoegzaam was gebleken.

De heer Gobat, nieuw benoemde anglo-pruissische Bisschop van Jeruzalem, die den 5 Julij door den aartsbisschop van Cantorbury, geadsisteerd door de bisschoppen van Londen en Calcutta is gewijd, is dezer dagen in Duitschland aangekomen, zich naar Berlijn begevende, met oogmerk om den Koning zijne opwachting te maken. Het schijnt, dat hij zich voorstelt, met de verschillende leden der synode te spreken, waarna hij ten spoedigste naar de plaats zijner bestemming zal vertrekken. — Het valt niet moeijelijk zich een juist denkbeeld te vormen, welk onthaal hem daar zal te beurt vallen.

Men schrijft uit het groothertogdom Baden het volgende:

De heer Scholl, die zich pastoor der Duitsch-Katholijken van Manheim noemt, heeft onlangs aan de kamer van Baden eene aanklagt ingediend tegen eene order der politie, die hem uit het stadje Neustadt in Beijeren verdreven heeft, werwaarts hij zich, naar hij zegt, slechts begeven had, om een vriendschapsbezoek af te leggen. Men weet dat Oostenrijk en Beijeren met gezamenlijk overleg besloten hebben, aan alle rongianen den toegang tot hunne staten te ontzeggen, maar hoofdzakelijk aan hunne predikanten. Naar alle waarschijnlijkheid zal de kamer niet aarzelen om het groothertogelijk bestuur de even onaangename als overtollige verpligting op te leggen van, in het voordeel der afvalligen, deszelfs invloed bij de regeringen van Oostenrijk en Beijeren aan te wenden.

Het rapport door den afgevaardigde Zindeschwender, ten voordeele der rongianen gedaan, heeft bovendien de Katholijke bevolking van het Groot-Hertogdom in de hoogste mate geërgerd, en het liet zich voorzien, dat over deze zaak eene menigte petitiën aan den groothertog zouden worden ingediend; de kamer werd echter in tijds onderrigt, dat de afgevaardigde Buss eene nieuwe voordragt over dat ontwerp zou doen. De hofraad Buss zal de zaak met die talentvolle redeneerkracht en welsprekendheid behandelen, welke hem eene eerste plaats aanwijzen onder de redenaars der kamers, en die de Itzstein's en de Welck r's doen verbleeken. Van eene andere zijde heeft de baron d'Andlaus, lid der hooge kamer, aldaar in eene zeer talentvolle redevoering de klagten der katholijken en hunne regtmatige verontwaardiging doen kennen, dat het bestuur van de inkomsten van het gasthuis te Manheim, hetwelk door katholijken gesticht is, eene som van 1800 francs per jaar onthoudt om daarmede de redactie van het dagblad van Manheim te bezoldigen, hetwelk onophoudelijk en met eene zekere verwoedheid tegen de katholijken uitvalt. Deze redevoering van den Heer Buss heeft dan ook op de leden der kamer, alsmede op het ministerie den levendigsten indruk gemaakt, zoodat het zich genoodzaakt heeft gezien, zijn woord te geven om aan dit misbruik een einde te maken. Sinds lang had de openbare meening den wensch te kennen gegeven, om die ergerlijke zaak te doen eindigen.

Overigens behelzen de badensche dagbladen de treffendste bijzonderheden aangaande de vrome geestdrift, waarmede de katholijke bevolking des lands hunnen Aarts-Bisschop ontvangt, die zich thans op reis bevindt, om aan zijne geliefde kudde het H. Sacrament des vormsels toe te dienen.

— De *Kölln. Zeit.* zegt, dat te Berlijn dezer dagen vergunning is verleend tot de oprigting van een staatkundig dagblad, waarin het beginsel van het Katholicisme, toegepast op godsdienstige en staatkundige instellingen, vrijelijk zal mogen verkondigd worden. Den 1 October aanstaande zal het eerste N°. van dit dagblad (waar, wordt niet vermeld) het licht zien. De Hoogw. Heeren Mgr. van Geissel, Aartsbisschop van Keulen. Mgr. Arnoldi, Bisschop van Trier, en Mgr. de prins-Bisschop van Breslau zouden zich veel aan de vestiging van dat dagblad laten gelegen zijn; en de goedkeuring te Berlijn aan het plan geschonken, zou vooral de vrucht zijn hunner dringende vertoogen.

BONN, 10 Julij. De baron de Loë, de neef van dien, welke zich zoo beroemd gemaakt heeft door den moed, waarmede hij alle partijdige handelingen, welke het Pruissisch gouvernement zich onophoudelijk tegen zijne Katholijke onderdanen van de Rijn-provincien veroorlooft, heeft aan het licht gebragt, is dezer dagen met de rijke gravin de Bœslager in den echt getreden, door welke echtverbindtenis hij zich in den rang der grootste landeigenaars der Rijnprovincien geplaatst ziet. Bij gelegenheid van dit huwelijk, hetwelk Mgr. de Aartsbisschop van Keulen zelf welwillend heeft ingezegend, heeft het echtpaar aan Z. Hoogw. eene beduidende som aangeboden, ofschoon het bedrag uit kieschheid verzwegen is, als eene bijdrage tot den opbouw van het klein seminarie, waaraan Mgr. thans zijne bijzondere zorgen besteedt. De graaf van Furstemberg-Stammheim, die niet minder achtingswaardig is dan de baron de Loë, heeft bij die gift eenige duizende thalers gevoegd, en reeds hebben zich in alle steden der provincie vereenigingen gevormd, die zich met grooten ijver met het inzamelen van gelden tot hetzelfde doeleinde bezig houden.

Door die medewerking der geestelijkheid en der trouwe geloovigen, heeft de inzameling zulk eene aanzienlijke som gelds opgebragt, dat men met reden vermoedt, dat de grondslagen van dit allernuttigst gesticht binnen zeer korten tijd zullen worden gelegd.

Eerst dan zal men de hoop kunnen voeden, dat het lager- en hulp-onderwijs der voor den H. Dienst bestemde jongelieden niet langer zal blootgesteld zijn aan de gevaarlijke rigting, die zij onder het opzigt van het ministerie van eeredienst en van het openbaar onderwijs ontvangt, hetwelk nog geheel bezield is met den philosophischen en anti-katholischen geest van wijlen den baron v. Altenstein. Men mag met regt verwachten, dat Mgr. v. Geissel er in zal slagen, om voor zijn klein seminarie een vervallen klooster aan te koopen, hetwelk in het midden van de stad Bonn gelegen is. Indien de zaak te veel bezwaren mogt opleveren, zoo als men reden heeft te vreezen, dan zou men zich terstond met het daarstellen van een nieuw gebouw onledig houden.

STOKHOLM, 30 Junij. Zweden heeft, zoo als men weet, onder de regering van Gustaaf Wasa, de Augsburgsche confessie aangenomen, en sinds dien tijd is de leer van Luther de godsdienst van den staat gebleven; maar men zou zich vergissen, indien men elders dan onder de hoogste bedienaren der kerk min of meer opregte aanhangers der Saksische hervorming wilde zoeken. Want bij het volk ontstaan, even als overal, talooze secten, en het Oud-Duitsch rationalisme is ook daar eene magt geworden. Zoo is er onder anderen eene sekte ontstaan, welke de heerschende kerk met schrik vervult, namelijk, die der *lezers*, (læserré) welke men onder de benaming van bijbelverklaarders aanduidt. Zij beweren met alle Protestanten, dat de H. Schrift de eenige regel des geloofs is, en dat op ieder derhalve de pligt rust van den Bijbel te lezen, te herlezen en uit te leggen. Doch het gouvernement van Zweden heeft een ander begrip van de stellingen dier dweepzieke sekte aan den dag gelegd; het heeft een aantal dier lezers persoonlijk tot eene geldboete van *f* 25 verwezen.

Eenigen tijd geleden zaten eettelijke boeren in zekere woning vreedzaam bij elkander in den bijbel te lezen, toen het huis eensklaps door vijftig gewapende manschappen omsingeld werd, die de glasruiten insloegen en hunne geweren op de boeren aanlegden. Sommigen drongen zelfs de woning binnen, en vielen de arme lezers zoo verwoed met sabelhouwen en stokslagen aan, dat hun bloed de wanden en de zoldering van het vertrek bespatte. Toen men aan die ongelukkigen vroeg, of zij niet voornemens waren, over deze geweldadigheid eene aanklagt in te dienen, antwoordden zij: »Voor ons bestaat er in Zwe-

den geen regt." En hun antwoord is volkomen juist, want men moet weten, dat niet een lid van dit kerkgenootschap bij de regtbanken tot het afleggen eener getuigenis wordt toegelaten, dewijl die menschen beschouwd worden, een verkeerd begrip van de godsdienst te hebben, en zij dus ook van de waarde van den eed geen juist denkbeeld kunnen vormen. Een vijftigtal der gegoedste landlieden uit den omtrek van Stokholm hebben de partij gekozen van hunne eigendommen te verkoopen, om in Noord-Amerika of elders de vrijheid te zoeken van zich ongestoord aan het lezen van de H. Schrift te kunnen overgeven.

ITALIE.

ROME, 18 Julij. Gisteren heeft Z. H. de zoo vurig gewenschte amnistie doen afkondigen. Zij is ruimer genomen, dan velen die verwacht hadden. Het volk heeft dezen maatregel met de meeste geestdrift vernomen. De stad is onmiddellijk verlicht geworden, en het volk stroomde in groote menigte naar het quizinaal, alwaar het door aanhoudend gejuich den Paus uitnoodigde zich te vertoonen. Z. H. is driemaal op het balkon verschenen, was over dit vreugdebetoon zeer getroffen, en gaf tot driemolen, iederen keer met innige ontroering zijnen pausselijken zegen aan de ontelbare massa's met fakkellichten voor het paleis zaamgestroomd.

HANDELSBERIGTEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

25 Julij.			gebl.	27 Julij.		4u.	gebl.
NED., Werk. Sch. à	2½	pCt.	60 15/16	60¾	à	60⅞	60 13/16
Dito Dito	3	»	73⅛	72 15/16	»	73	
Dito Dito op resc.	3	»		72⅞	»	72 15/16	
Dito Dito, . . .	4	»	95	94	»		
O. I. Leening . .	4	»		94	»		
Amortis. Syndic.	4½	»	89½		«		
Dito Dito	3½	»		89½	»		
Handel-Maatsch.	4½	»	176	175⅛	»	176	175½
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-S. .	4½	»	115	115	»	115½	
Aand. Holl. Sp. M.		»			»		
BELGIE, ...	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rothsch.	2½	»			»		
SPANJE, L. b. A. v. 852	5	»	20 7/16	20 1/16	»		
Dito bij dito, o. st.	5	»	19⅞	19¼	»	19¾	
Dito	3	»		37⅞	»		
Dito Binn. à 6/m	3	»	33¼	32⅞	»	33 3/16	32
Coupons Ard. . . .		»	18½	18⅜	»		
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Lond.	3	»	48¾	48½	»	48 11/16	
Dito Dito	4	»	47¾	47⅜	»	47⅜	
Dito Bnl. à 1 Cnt.	5	»			»		
RUSL. Obl. H. 1798 & 1816	5	»	187	106¾	»	106⅞	
Dito dito 1828&29	5	»	105½	105¼	»	105½	
Ct. bij d. 1831&33	5	»	97	97	»		
Dito bij Hope. .	4	»	91	90¾	»		
D. bij Stiegl. en C°.	5	»	89⅞	89 3/16	»		
Cert. te Hamb. .	5	»			»		
Inschr. in Assign.	6	»			»		
Cert. van dito .	6	»			»		
POLEN, Certific . . .	4	»			»		
Dito A. m. L. fl. 300		f			»		
Dito Dito . . fl. 500		»			»		
AMERIKA. Phil. bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actien		»	5 3/16	5⅛	»		

Oostenr. Met. 5 pCt. 109¼; Dito 60 ⅛. Braz. 5pCt. 87⅝; Dito 1843, 85⅞; Mex. 26⅜, ½; Peru 22¼.

Koers van het Geld: Beleening 3¼ pCt.; Prolong 2½, ¾ pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

AMSTERDAM, 27 Julij.

Met *Koffij* en *Suiker* blijft het in dezelfde gesteldheid, als ons berigt van 24 d. — Alleen met *Rijst* is het williger, en zijn tot hoogere prijzen eenige omzettingen gedaan, als 300 vaten Carolina tot *f* 15, andere soorten betaald als volgt: ordin. Java *f* 11½ a 12, gepelde dito *f* 12½ a 13, gepelde *Tafelrijst f* 13½ a 14, Bengal *Rijst f* 10 a 11, ordin. geele *f* 9½.

Na *Tabak* meerdere vraag, en hebben vele omzettingen in de tweede hand plaats gevonden. Uit de eerste hand zijn circa 250 vaten Maryland tot vaste prijzen genomen.

Aan de graan en oliemarkt is het laatstleden vrijdag iets kalmer gebleven en zaturdag nog een partijtje 132 ℔ rostocker *Tarwe* tot *f* 320 entrepot verkocht.

LEYDEN, 25 Julij. Boter *f* 33, *f* 36 a *f* 37 het ¼. — Tarwe *f* 10 a *f* 10.40. — Rogge *f* 8, *f* 8.40 a *f* 8.50. — Garst *f* 4 a *f* 4.80. — Haver *f* 3.80, *f* 3.90 tot *f* 4.60. — Duivenboonen *f* 7.20 tot 7.40. — Paardenboonen *f* 6.30 tot 6.80 het mud. — Rund- en Ossenvleesch 20 a 25 ct. Schapenvleesch id. Kalfsvleesch bij flaauwen handel 20 ct. de 5 ons.

Tarwe 130 ℔ O. W. B. Poolsche *f* 345 — 120 ℔ Ger. Vriessche *f* 255 — 121 ℔ Puike dito *f* 280 — 128 ℔ O. W. B. Poolsche *f* 340 — 119 ℔ N. Vries. *f* 270 — 125 ℔ B. Poolsche *f* 316 — 128 ℔ B dito *f* 330 — 126 ℔ dito *f* 322.

Rogge 120 ℔ N. Pruissche *f* 247 — 121 ℔ O. dito *f* 264 — 123 ℔ N. Rostocks. *f* 246 — 124 ℔ dito *f* 246 entrep. — 118 ℔ Ger. Holstein. *f* 208 ent. — 120 ℔ N. Pruiss. *f* 240 entrep.

Garst 113 ℔ N. Deensche *f* 170, 172 — 111 ℔ dito *f* 165 — N. Zeeuwsche Winter *f* 156, 158.

Haver 85 ℔ Fijne *f* 132.

Boekweit 118 ℔ Holsteinsche *f* 212.

Haver f 4 hooger.

INGEZONDEN STUKKEN.

Alvorens het onderstaande stuk mede te deelen, achten wij ons verpligt te verklaren, dat wij den lof niet kunnen aannemen, die de geëerde schrijver ons onverdiend toezwaait. Hij komt hun toe, die vóór ons het ijs hebben gebroken.

Aan de Redactie van de Tijd.

Indien het streelend is voor het gemoed, wanneer men op iemand kan wijzen, die, in den engen kring van het maatschappelijk leven, met terzijdestelling van bijzonder belang, dat van het algemeen behartigt; voor wien de stem van regt en billijkheid zich nooit te vergeefs verheft, maar die daaraan, het koste wat het wil, gehoor geeft; nog streelender is het, iemand ter verdediging van dat goed regt zich openlijk te zien verklaren en in het strijdperk te zien treden. Wie zal het niet edel noemen, wanneer zulk een moed genoeg bezit, om zich zoo niet den haat, dan ten minste de vooringenomenheid eener magtige partij vrijwillig op den hals te halen, met het oogmerk, om eene minder sterke, lang ten achter gestelde partij hare regten te doen kennen, haar moed in te boezemen en te verheffen tot datgene, wat zij billijkerwijze eischen kan? Wie zal het niet edel noemen, wanneer iemand zich alzoo wil opofferen, om het goed regt en het evenwigt te herstellen, hetwelk door aanmatiging van den eenen, en door laauwheid van den anderen kant, in de toepassing dier regten is verbroken? En ziedaar, wat zich het Dagblad »de Tijd" heeft ten doel gesteld te vervullen. Het wil daartoe het vereenigingspunt van Neêrlands Katholijken zijn. Het wil hunne grondwettige regten verdedigen, tegen hen, die hun deze zouden willen onthouden; het wil hen dagelijks daarop wijzen, hen daarvan doordringen, hen aansporen, om bedaard, doch tevens krachtdadig, volhardend te arbeiden om zich de handhaving dier regten op eene wettige wijze te verschaffen. Dat dus het doel van »de Tijd" edel en lofwaardig is, zal niet alleen niemand betwisten, die bij de bereiking van dat doel eenig belang heeft, maar elk, die regt en billijkheid lief heeft, van welken rang of staat hij zij, welke Godsdienst hij ook belijde, welk stelsel hij ook in het staatkundige of godsdienstige moge toegedaan zijn, zal het beginsel huldigen, dat het regt van den sterksten gefnuikt, en alle monopolie, alle overheersching van de eene partij boven de andere vernietigd worde, in één woord, dat in onzen constitutionelen regeringsvorm, alle zweem van aristocratische begunstiging voor gelijke toepassing der constitutionnele regten plaats make.

Het beginsel, waarop »de Tijd" zich vestigt, hetwelk hij vooruitzet en verdedigt, zal dus niet alleen bij Catholijken, maar zelfs bij al die anders denkenden weerklank vinden, welke op datgene wat regt en billijk is wenschen aanspraak te maken. Trouwens het beginsel van regt en billijkheid is ieder ingeschapen, het is eene der eerste wetten der natuur.

Het is echter niet genoeg, dat het regt erkend zij, hetwelk »de Tijd" verdedigt. De Katholijken eischen billijkerwijze ook eene toepassing daarvan. Doch juist daar zit de zwarigheid. Het geldelijk vermogen en de door allerlei aanmatiging en begunstiging gevestigde magt en invloed der Protestanten, zijn voorzeker twee beduidende voordeelen, waardoor zij zich steeds boven Neêrlands Katholijken wisten te verheffen; doch er bestaat nog een ander beletsel tegen de handhaving van het regt. Ofschoon op geene gronden steunende, maar als een uitvloeisel van verouderden haat en een gevolg van bekrompene beginselen, in den boezem der tegenpartij vastgeworteld, wordt het, opgewekt zijnde, in hare hand een vreesselijk wapen, hetwelk allen goed verijdelt; het wordt een stroom, die alles vernielt. Ik bedoel het vooroordeel. Deze strekt haar tot eene schijnbaar ondoordringbare borstwering, welke het haar van groot belang schijnt te zijn, zorgvuldig te onderhouden, om daarachter het onvermogen harer morele strijdkrachten te verbergen.

Wel verre, dat de zoo hoog geroemde beschaving van »de magtigen en verstandigen in den lande" in deze eeuw de uitroeijing van het vooroordeel tegen het Katholicisme zou ten gevolge hebben, heeft men het zoo ver gebragt, dat het juist een der kenteekens van beschaving aanduidt, met dit vooroordeel behebt te zijn. En geen wonder. Reeds met de moedermelk wordt het ingezogen, en op de scholen en later bij het Catechetisch onderwijs verder gevoed en ingescherpt. Men zie slechts de ken over de geschiedenis in, die men der jeug handen geeft. Hoe partijdig zijn zij niet, hoe liefd in de beoordeeling van alles wat Katholijk is. In die ken worden met veronachtzaming van den toenmal tijdgeest en de gebruiken der eeuw, personen met zak gevolgen met oorzaken vermengd en verward, omstandig den verminkt, verdraaid en overdreven! Dagelijks hooren lieve kleinen spreken van de zedeloosheid der middeleeuw kloosters, van domheid, bijgeloof en priesterdwang die tijden. Men spreekt hun van de ijselijkste geb tenissen, van opstand koningsmoord en dergelijk als misdrijven die door de Jesuiten of door de Katholi (want dit zijn voor velen, woorden van eene beteek volkomen gewettigd worden; men spreekt hun van den, die door geld kunnen worden afgekocht. Vol die waardige voorlichters der ontluikende jeugd is het heiligd Opperhoofd der grijze moederkerk — het midd punt der Katholijk eeenheid, — een overweldiger van tijdelijk gezag, die de leden dier kerk, niet volgens op de godsdienst en de leer des Goddelijken verlossers gronde, en eeuwig onveranderlijke voorschriften, m naar zijne veranderlijke luimen en naar willekeur stuurt. Volgens hen is de katholijke kerk, niet hetgeen waarlijk is, de steun van het regtzinnig behoudend ginsel, dat alleen in staat is den menschelijken g te beteugelen en, door gehoorzaamheid aan de gest magten, 's menschen waar geluk te bevorderen, te zij tevens eene doelmatige beschaving van geest en door de beoefening van kunsten en wetenschappen al haar vermogen voorstaat en ondersteunt, maar vijandin van allen zedelijken en wetenschappelijken vo uitgang, die niets anders beoogt, dan »middeleeuws domheid en bijgeloof" in onze dagen te doen he ven. Volgens hen zijn de Katholijken niet die getr we, mede geld en bloed opofferende onderdanen van staat, maar blinde volgelingen eener ultramontaans factie, die op aandrijven van hunnen biechtvader, z tot opstand tegen het wettig gezag, ja tot wat niet in staat zijn.....

Welke stellingen, welk een laster! En echter zoo den zoo redeneert nog in deze verlichte, verdraagzame ee het gros der anders denkenden, en zulke gevoelens w den der jeugd reeds op de scholen ingescherpt! Dit derwijs nog dagelijks toegelicht, uitgebreid en op p sonen en gebeurtenissen van dezen tijd toegepast, maa een groot gedeelte van de beschaving uit, waarmede jonge lieden op protestantsche en gemengde scholen w den verrijkt; hiermede toegerust, treden zij de w reld in.

En nu worden hun met kwistige hand duizenderlei m delen aangeboden om dat eenmaal ingezogen vooroord te voeden. Niet alleen beijveren zich sommige tij schriften om uitsluitend tot dit doel, dagelijks stoffen verzamelen, door de katholijke godsdienst, hare l dienaren en belijders, hare vrome gebruiken en plegt heden, en alles, wat zij van de eerste eeuwen des Chr tendoms af als heilig en eerbiedwaardig kende en ve eerde, in een hatelijk of bespottelijk daglicht te stelle maar zelfs dagbladen, ofschoon zij zeker op billijkh of ten minste op verdraagzaamheid gaarne aanspraak zo den maken, ontzien zich niet hunne kolommen te op nen voor alles wat aan die hatelijke stemming, aan die spo lust voedsel kan geven en wat gevolgelijk aan de bestend ging van het bestaand vooroordeel kan bevorderlijk zij De lasterrijkste naamlooze pamphletten worden o der het publiek verspreid, de heiligste zaken word daarin verguisd en vertreden, ja »de katholijke Kerk openlijk als »gevaarlijk voor den staat" uitgekreten. Gr tig zuigt het opkomend geslacht het gif uit de met G en Godsdienst spottende voortbrengselen der romantisc litteratuur onzer eeuw, waarvan het debiet des te me verzekerd is, naarmate het de katholijke godsdienst, ha bedienaren, hare belijders en vrome kerkgebruiken heviger bestrijdt en bespot!

Doch waar zou ik eindigen, indien ik al de midd len wilde opsommen, welke tot het aankweeken van h rampzalig vooroordeel tegen de katholijke Kerk worde aangewend. Het is genoeg er eenigen te hebben aa gestipt. In een volgend nummer zal ik kortelijk onde zoeken of wij Katholijken, werkelijk van dat vooroorde voor de toekomst iets te vreezen hebben, en wat w intusschen kunnen en mogen doen, om de uitroeijin daarvan te bevorderen of het voor ons onschadelijk maken.

X.

ADVERTENTIEN.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgeve